

## EXPUNERE DE MOTIVE

### Secțiunea 1

#### Titlul proiectului de act normativ

**Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului**

### Secțiunea a 2-a

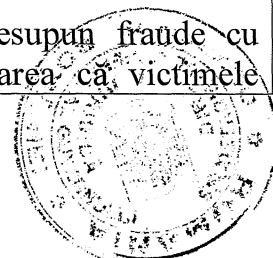
#### Motivul emiterii actului normativ

#### 1. Descrierea situației actuale

În Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.123 din 10 mai 2019 a fost publicată Directiva (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului (denumită în continuare **Directiva non-cash**).

Directiva non-cash prevede, în art. 20 alin. (1), că statele membre ale Uniunii Europene au **obligăția de a o transpune în legislația națională până la data de 31 mai 2021** și are în vedere îndeplinirea următoarelor obiective:

- asigurarea că operațiunile de plată efectuate cu orice fel de instrument de plată fără numerar fie fizice (carduri bancare), fie virtuale (plăți efectuate prin intermediul aplicațiilor de plată mobilă), sunt incluse în sfera infracțiunilor atunci când aceste operațiuni sunt efectuate prin utilizarea în mod fraudulos a instrumentelor de plată fără numerar (obținute prin furt, însușire de pe nedrept sau falsificare) sau prin fraudă informatică;
- incriminarea furtului și deturnării datelor de autentificare privind plățile, precum și a vânzării și distribuirii ulterioare a acestora;
- armonizarea nivelului sancțiunilor stabilite în legislațiile statelor membre pentru infracțiunile definite în directivă;
- facilitarea schimbului de informații și cooperarea transfrontalieră;
- îmbunătățirea mecanismelor de raportare de către instituțiile financiare și alte entități private a fraudelor identificate în exercitarea obiectului lor de activitate;
- prevenirea activităților ilegale ce presupun fraude cu instrumente de plată fără numerar și asigurarea că victimele



criminalității informatice au acces la asistență și sprijin; din această perspectivă, Directiva non-cash introduce măsuri de asistență și sprijin pentru victime – atât persoane fizice, cât și persoane juridice – pentru fraudele săvârșite prin utilizarea frauduloasă a datelor cu caracter personal.

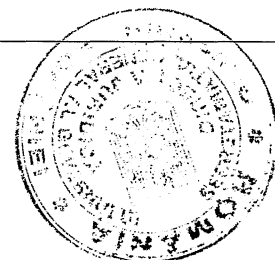
Totodată, în temeiul directivei, statele membre au și următoarele obligații:

- să desemneze un punct operațional național de contact disponibil 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână pentru a face schimb de informații cu privire la infracțiunile menționate de directivă;

- să înregistreze, să producă și să furnizeze date statistice anonimizate cu privire la fazele de semnalare, investigare și judicare ale diferitelor infracțiuni și să le trimită anual Comisiei Europene.

Directiva non-cash înlocuiește Decizia-cadru a Consiliului din 28 mai 2001 de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul, care a fost transpusă în România prin Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 29 noiembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Legea nr. 365/2002 reglementa ca infracțiuni unele fapte săvârșite în legătură cu securitatea domeniilor utilizate în comerțul electronic, emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și cu utilizarea datelor de identificare în vederea efectuării de operațiuni financiare (falsificarea instrumentelor de plată electronică, deținerea de echipamente în vederea falsificării instrumentelor de plată electronică, efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos, acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos). Ulterior, aceste infracțiuni au fost preluate în Legea nr. 286/2009 privind Codul penal ca urmare a modificărilor operate prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, cu modificările și completările ulterioare.

Datorită specificului instrumentelor de plată electronice, protejarea în scopul împiedicării falsificării și efectuării de operațiuni în mod fraudulos și utilizarea în condiții de siguranță a acestor instrumente presupun, prin esența lor, interacțiunea cu un/funcționarea printr-un sistem informatic, fiind deci strâns legate de criminalitatea informatică și dobândind un caracter eminent transnațional.

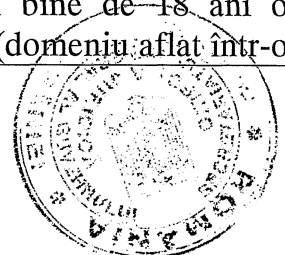


În acest scop, încă de la începutul anilor 2000, conștientizând profundele schimbări determinate de digitalizarea, convergența și globalizarea continuă a rețelelor de calculatoare și luând în considerare riscul că rețelele de calculatoare și informația electronică ar putea fi utilizate și pentru comiterea de infracțiuni și că probele privind asemenea infracțiuni ar putea fi stocate și transmise prin intermediul acestor rețele, Statele membre ale Consiliului Europei au adoptat Convenția privind criminalitatea informatică încheiată la Budapesta în data de 23 noiembrie 2001.

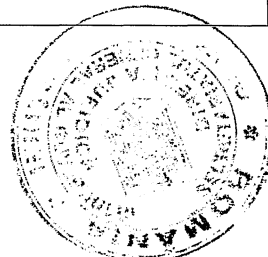
Convenția de la Budapesta a fost ratificată de către România prin Legea nr. 64/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 343 din 20 aprilie 2004 și transpusă în mod expres în dreptul intern prin Legea nr. 161/2003, mai precis, dispozițiile Titlului III – Prevenirea și combaterea criminalității informatice care prevedeau, cu caracter de noutate absolută, infracțiuni contra confidențialității și integrității datelor și sistemelor informatice și infracțiuni informatice (art. 42-50). În mod similar infracțiunilor referitoare la instrumentele de plată electronice, și infracțiunile informatice au fost preluate în Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (art. 360-366 din Capitolul VI. Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice din Titlul VII al Părții speciale), ca urmare a modificărilor operate prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, luând în considerare și calitatea de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană, România a acordat o importanță deosebită combaterii criminalității organizate, în special în ceea ce privește combaterea criminalității informatice, a fraudei și falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul, care reprezintă amenințări la adresa securității economice și naționale, constituind surse de venit pentru criminalitatea organizată transfrontalieră și factori favorizanți pentru alte activități infracționale, precum terorismul, traficul de droguri și traficul de persoane. Măsurile adoptate au vizat creșterea standardelor de protecție penală în fața noilor forme de ilicit penal, specifice evoluției tehnologiei și domeniului informatic prin reglementarea unor sancțiuni penale eficiente, proporționale și cu efect disuasiv, care să răspundă în mod eficient dimensiunii internaționale a infracțiunilor respective.

Prin urmare, România oferă, de mai bine de 18 ani o protecție corespunzătoare economiei digitale (domeniu aflat într-o



	<p>continuă dezvoltare și inovare, noile tehnologii de plată implicând utilizarea unor noi tipuri de instrumente de plată, care creează nu numai noi oportunități pentru consumatori și întreprinderi, dar și oportunități de fraudă), mijloacelor de plată fără numerar și fraudelor comise prin sisteme informatice, prin reglementări specifice de drept penal substanțial, crearea premiselor de digitalizare a schimburilor comerciale, protecția acestora în fața fraudelor și falsificării și asigurarea înseși a siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice. Provocările în materie sunt însă constante și din ce în ce mai mari și mai complexe, obligând legiuitorul, național sau european, să ofere instrumente de combatere a criminalității adaptate noilor fenomene și a modalităților de plată muabile, aflate într-o continuă dezvoltare și tehnologizare.</p> <p>În vederea îndeplinirii obligației de transpunere, urmare adoptării la nivelul Uniunii Europene a unui nou instrument dedicat combaterii fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar, Ministerul Justiției a demarat un proces de evaluare și analiză a legislației naționale relevante prin raportare la prevederile directivei, sens în care a procedat la consultări interinstituționale cu instituțiile competente în domeniile vizate de prevederile Directivei non-cash, în special cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.</p> <p>În urma procesului de evaluare, analiză și a consultării interinstituționale în vederea transpunerii complete a Directivei non-cash, a rezultat necesitatea modificării Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, dar și a introducerii unor dispoziții legale exprese (care interesează, spre exemplu, includerea unor dispoziții interpretative, asistența victimelor persoane juridice, stabilirea unui punct național de contact), modificări și completări detaliate în cele ce urmează.</p>
<p><b>2. Schimbări preconizate</b></p>	<p>Transpunerea în dreptul intern a legislației europene reprezintă o obligație care incumbă tuturor statelor membre ale Uniunii Europene care trebuie să identifice aspectele ce trebuie preluate sau, după caz, adaptate pentru a asigura realizarea scopului și obiectivelor fiecărui act unional în parte. În general, deși directivele lasă statelor membre o largă marjă de apreciere în alegerea modalităților de transpunere compatibile cu legislațiile naționale, obligația de transpunere este analizată în mod strict și punctual în cadrul mecanismelor de verificare specifice unionale.</p>



Din acest motiv, în cazul Directivei non-cash s-a optat pentru o transpunere riguroasă prin cuprinderea *expressis verbis* a tuturor modalităților de săvârșire a infracțiunilor prevăzute de aceasta. Pentru susținerea acestui demers, dar având în vedere și gradul accentuat de tehnicitate specific domeniului informatic, aspect care a ridicat dificultăți de adaptare la dreptul național, analiza aprofundată a prevederilor Directivei non-cash a fost realizată inclusiv cu luarea în considerare a altor versiuni lingvistice publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (engleză, franceză, spaniolă, italiană, germană), toate fiind deopotrivă opozabile statelor membre pentru identificarea în mod precis a ipotezelor de reglementare și a sensului termenilor avut în vedere de legiuitorul european.

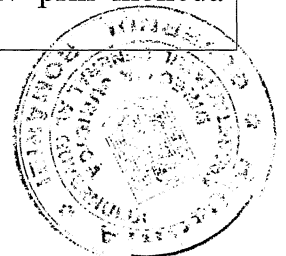
Drept consecință, prin raportare la prevederile Directivei non-cash, a fost identificată nevoia unor intervenții punctuale, în special în vederea actualizării terminologiei din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, fapt pentru care s-a întocmit prezentul proiect de act normativ. Acesta cuprinde modificări aduse definiției instrumentelor de plată electronice, introducerea noțiunilor de instrument de plată fără numerar și monedă electronică, adaptarea infracțiunilor ce presupun fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice, inclusiv prin monede virtuale, precum și adaptarea infracțiunilor de falsificare a instrumentelor de plată electronice la standardele impuse de prevederile Directivei non-cash, după cum urmează:

### **1. În ceea ce privește art. 180 din Codul penal**

*De lege lata*, art. 180 din Codul penal definește instrumentul de plată electronică astfel: „*Prin instrument de plată electronică se înțelege un instrument care permite titularului să efectueze retrageri de numerar, încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică, precum și transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare*”.

Prin proiect, la art. 180 sunt introduse trei noi definiții, la alin. (1), alin. (3) și alin. (4), respectiv:

- La alin. (1): *instrument de plată fără numerar*, prin care se înțelege un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare, protejat, respectiv protejată, material sau nematerial, respectiv materială sau nematerială, sau o combinație a acestora, altul, respectiv alta, decât o monedă cu valoare circulatorie și care, singur, respectiv singură, sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite transferul de bani sau valoare monetară, inclusiv prin monedă electronică sau monedă virtuală.



Definiția *instrumentului de plată fără numerar* a fost preluată din art. 2 lit. a) din Directivă, iar în ceea ce privește partea finală a definiției, prin proiectul de act normativ, în locul sintagmei „mijloace digitale de schimb”, a fost preferată utilizarea speciilor cuprinse în această noțiune generică, respectiv „monedă electronică” și „monedă virtuală”, conform art. 2 lit. c) din Directivă.

- La alin. (3): *moneda electronică* înseamnă valoarea monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor în scopul efectuării de operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică.

Definiția monedei electronice a fost preluată din art. 4 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emisie de monedă electronică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 914 din 13 noiembrie 2019. S-a apreciat oportună introducerea definiției în Codul penal pentru asigurarea clarității și previzibilității legii, cu atât mai mult cu cât definiția instrumentului de plată fără numerar operează cu noțiunea de „*monedă electronică*”.

În ceea ce privește definiția „*instrumentului de monedă electronică*”, având în vedere aplicabilitatea restrânsă, circumscrisă unui domeniu relativ limitat, guvernat de Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, s-a apreciat că nu este necesară preluarea definiției din legea specială în Codul penal.

- La alin. (4): *moneda virtuală* înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată electronic.

Definiția monedei virtuale preluată din art. 2 lit. t<sup>1</sup>) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Cu privire la sintagma de „*reprezentare digitală a valorii*”, s-a apreciat că, deși versiunile în limbile engleză, italiană și spaniolă utilizează aceeași sintagmă („*digital representation of value*” - în limba engleză, „*rappresentazione di valore digitale*” - în limba italiană, „*representación digital de valor*” - în limba spaniolă) și doar versiunea în limba franceză a sintagmei în discuție este ușor diferită de cea utilizată în celelalte limbi oficiale ale



Uniunii Europene analizate, respectiv „*représentation numérique de valeur*” (spre deosebire de cea din Directiva (UE) 2018/843 din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE unde este utilizată „*représentations numériques d'une valeur*”), acest lucru nu este de natură să afecteze sensul noțiunii de monedă virtuală.

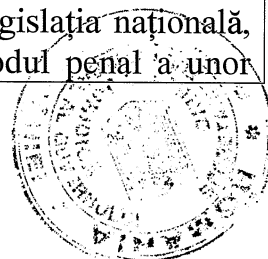
O asemenea soluție prezintă avantajul asigurării unității terminologice și evitarea creării unor dificultăți în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale, dar în egală măsură, și păstrarea viziunii europene asupra acestor aspecte unde este evidentă intenția legiuitorului european de a crea o unitate terminologică în cuprinsul tuturor instrumentelor legale unionale. - În ceea ce privește definiția *instrumentului de plată electronică*, potrivit proiectului de lege, aceasta va fi prevăzută la alin. (2) al art. 180 din Codul penal, fiind similară cu definiția actuală a acestui instrument, cu mențiunea că este eliminată referirea la titular. Această eliminare a fost realizată din rațiuni de tehnică legislativă, pentru a se asigura uniformitatea terminologiei utilizate în cadrul alineatelor cuprinse în art. 180 C.pen., având în vedere faptul că nici alin. (1) și alin. (3), introduse prin proiectul de act normativ nu fac referire la calitatea persoanei care folosește instrumentul de plată fără numerar sau moneda virtuală.

Definițiile propuse la art. 180 nu mai conțin și distincția utilizator/deținător, distincție teoretică apreciată ca necesară în noul context, rămânând în sarcina textelor de incriminare eventuala identificare a unui anumit subiect activ (spre exemplu, titularul unui instrument de plată electronică).

„*Instrumentele de plată fără numerar*” vor reprezenta, astfel, denumirea generică ce va include toate categoriile de instrumente și monede definite în cadrul alin. (2)-(4) ale art. 180 C.pen.

Astfel, instrumentul de plată fără numerar include atât instrumentul de plată electronică, cât și moneda virtuală. La rândul său, instrumentul de plată electronică poate fi un card bancar sau un instrument de plată electronică la distanță [care nu fac obiectul Directivei (UE) 2019/713] și instrumentul de monedă electronică.

Intenția de reglementare a prezentului demers a vizat exclusiv transpunerea Directivei non-cash în legislația națională, ceea ce a determinat inclusiv preluarea în Codul penal a unor



definiții deja existente în legislația specială, însă numai în acele cazuri unde s-a apreciat necesar de către legiuitorul unional și Directiva impunea acest aspect.

Cu privire la definiția „*dispozitivului, obiectului sau înregistrării protejate*” [art. 2 lit. b) din Directiva non-cash], s-a apreciat că sintagma nu necesită transpunere în dreptul național întrucât aceasta este o noțiune muabilă specifică unui domeniu complex aflat în continuă evoluție, nefiind posibilă preluarea ori crearea unei definiții pertinente și caracterizată prin cerințele constituționale de previzibilitate a normei juridice.

Denumirea marginală a art. 180 C.pen. se propune a fi „*Mijloace de plată fără numerar*”, având în vedere, pe de-o parte, titlul Directivei non-cash și, pe de altă parte, faptul că noile noțiuni sunt specii ale categoriei generale a instrumentelor de plată fără numerar.

## **2. În ceea ce privește art. 249 din Codul penal**

Deși Directiva utilizează sintagma „*fără drept*”, în transpunerea art. 8 din Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, dreptul intern nu a preluat această sintagmă, faptele reprezentând infracțiuni în orice situație în care au fost săvârșite în scopul obținerii unui beneficiu și dacă s-a cauzat o pagubă unei persoane. Pentru a se asigura continuitatea reglementării și o abordare unitară în reglementare, precum și în lipsa unor disfuncționalități semnalate la nivelul practicii judiciare, proiectul de lege a menținut această abordare normativă.

S-a apreciat că prevederile art. 6 din Directiva non-cash, referitoare la „transferul de bani” sunt transpuse prin textul general cuprins la art. 249 din Codul penal privind fraudă informatică. Astfel, transferul neautorizat de monede virtuale (care nu fac parte din categoria instrumentelor de plată electronică) va fi încadrat la art. 249 C.pen. (frauda informatică), prevedere generală care a fost apreciată ca fiind suficientă pentru acoperirea acestei ipoteze din Directiva non-cash, precum și pentru a nu determina dificultăți în practica organelor judiciare.

De asemenea, cu privire la „suprimarea” datelor informatice, prevăzută de art. 6 lit. b) din Directiva non-cash, prin raportare la prevederile art. 5 din Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, „împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic”, folosită de legiuitorul național în cuprinsul art. 249 Codul penal, se poate realiza în mai multe





modalități, inclusiv prin suprimarea datelor informatice, care reprezintă, de fapt, restricționarea accesului la aceste date.

Întrucât prevederile art. 249 C.pen. nu conțin modalitatea de săvârșire a faptei sub forma transmiterii de date informatice, deși strict tehnic, transmiterea poate fi inclusă în modalitatea introducerii de date informatice, pentru evitarea unei interpretări neunitare a art. 249 C.pen., prin raportare la toate variantele elementului material al infracțiunii, detaliate în art. 6 din Directiva non-cash, s-a apreciat că norma de incriminare din dreptul național trebuie completată în mod corespunzător.

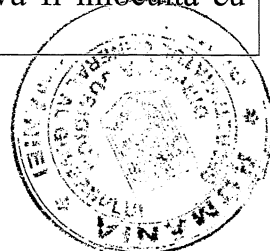
Astfel, proiectul de lege propune ca dispozițiile art. 249 C.pen. să aibă următorul cuprins:

*„Art. 249. - Introducerea, transmiterea, modificarea sau ștergerea de date informatice, restricționarea accesului la aceste date ori împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, dacă s-a cauzat o pagubă unei persoane, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.”*

### **3. Referitor la art. 250 alin. (1) și art. 251 alin. (1) din Codul penal**

În vederea asigurării unei terminologii unitare, utilizată de Directiva non-cash, și în conformitate cu modificările operate în cadrul art. 180 C.pen., proiectul de act normativ propune modificarea alin. (1) al art. 250 C.pen. (*Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos*) și alin. (1) al art. 251 C.pen. (*Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos*). În acest sens, elementul material al infracțiunii de efectuare de operațiuni financiare în mod fraudulos ce constă în transferul de fonduri va fi completat cu noțiunile de „valoare monetară sau monedă virtuală”.

S-a apreciat că nu se justifică preluarea ori înlocuirea noțiunii de fonduri cu cea de bani deoarece prima este una generală care o include pe cea de-a doua (banii având semnificația de bani scripturali, fizici sau numerar), iar operațiunile cu instrumente de plată fără numerar, în contextul dispozițiilor art. 250 și art. 251 C.pen. vizează, în esență, un transfer de fonduri. Banii sunt obținuți atunci când are loc o retragere de numerar, spre deosebire de situația în care are loc un transfer intrabancar/interbancar, când obținerea banilor este indirectă și subsecventă operațiunii de transfer și, eventual, de retragere de numerar. De asemenea, sintagma de „instrument de plată electronică” va fi înlocuită cu sintagma „instrument de plată fără numerar”.



Astfel, proiectul de lege propune ca dispozițiile art. 250 alin. (1) și art. 251 alin. (1) Cod penal să aibă următorul cuprins:

*„Art. 250. - (1) Efectuarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, valoare monetară sau monedă virtuală, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată fără numerar sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.”*

*„Art. 251. - (1) Acceptarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, valoare monetară sau monedă virtuală, cunoscând că este efectuată prin folosirea unui instrument de plată fără numerar falsificat sau utilizat fără consimțământul titularului său, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.”*

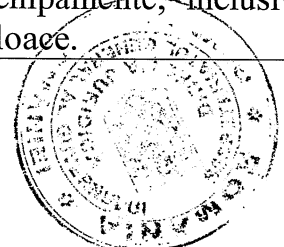
#### **4. Introducerea unei noi infracțiuni în Codul penal – art. 250<sup>1</sup> (Operațiuni ilegale cu instrumente de plată fără numerar)**

Având în vedere că Directiva non-cash impune incriminarea unor fapte neprevăzute de legea penală română în vigoare, art. 250<sup>1</sup> urmărește sancționarea deținerii în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar însușit prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295, precum și dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin primire, însușire, cumpărare sau ca urmare unei operațiuni, precum transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul, distribuirea sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar obținut prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295.

În egală măsură, art. 250<sup>1</sup> cuprinde și incriminarea săvârșirii unor acte pregătitoare cu scopul de a servi la însușirea unui instrument de plată fără numerar prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295, astfel:

- fabricarea, producerea, primirea, dețineria, transmiterea sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace; și

- dobândirea pentru sine sau pentru altul inclusiv prin importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace.



Sub aspect procesual penal, dacă săvârșirea infracțiunii nou introduse a intrat în scopul unui grup infracțional organizat în sensul prevăzut la art. 367 alin. (6) din Codul penal, competența de efectuare a urmăririi penale cu privire la aceasta va aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, art. 250<sup>1</sup> C.pen. fiind inclus în enumerarea prevăzută de dispozițiile art. 11 alin. (1) pct. 1 lit. a) și c) [„art. 249 - 251, art. 252 cu referire la art. 249 – 251”] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 938 din 22 noiembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016). În toate celelalte cazuri, competența de efectuare a urmăririi penale revine potrivit dreptului comun.

Astfel, art. 250<sup>1</sup> alin. (1) asigură transpunerea în legislația internă a prevederilor art. 4 lit. c) din Directiva non-cash („posesia în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar material, furat sau însușit pe alte căi ilegale”) și ale art. 5 lit. c) („deținerea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar nematerial, obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat, cel puțin în cazul în care originea ilegală este cunoscută la momentul deținerii instrumentului”).

Potrivit proiectului de lege, fapta va fi sancționată, în mod similar art. 250 C.pen., cu închisoare de la 2 la 7 ani având în vedere pericolozitatea sporită a acesteia, ce rezultă din săvârșirea unei infracțiuni premisă contra patrimoniului și intenția făptuitorului de a utiliza în mod fraudulos instrumentul de plată fără numerar astfel obținut.

Prevederile propuse pentru art. 250<sup>1</sup> alin. (2) asigură transpunerea în legislația internă a prevederilor art. 4 lit. d) din Directiva non-cash („achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv primirea, însușirea, cumpărarea, transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar material, furat, contrafăcut sau falsificat”) și ale art. 5 lit. d) („achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv vânzarea, transferul sau distribuția sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără



numerar nematerial obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat”).

Potrivit proiectului de lege, fapta va fi sancționată, în mod similar art. 250 C.pen., cu închisoare de la 2 la 7 ani având în vedere pericolozitatea sporită a acesteia, ce rezultă din săvârșirea unei infracțiuni premisă contra patrimoniului și intenția făptuitorului de a dobândi, cumpăra, vinde, sau pune la dispoziție în vederea utilizării în mod fraudulos instrumentul de plată fără numerar astfel obținut.

Alin. (3) și alin. (4) al art. 250<sup>1</sup> introdus în Codul penal prin prezentul proiect de lege urmăresc transpunerea în legislația internă și a prevederilor art. 7 din Directivă, conform cărora „*Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că producerea, achiziționarea în folos propriu sau al unei alte persoane, inclusiv importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția, sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv sau a unui instrument, a unor date informatice sau a oricăror alte mijloace concepute în principal sau adaptate special în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile menționate la articolul 4 literele (a) și (b), la articolul 5 literele (a) și (b) sau la articolul 6, cel puțin atunci când sunt săvârșite cu intenția ca aceste mijloace să fie folosite, se pedepsește ca infracțiune.*”

Potrivit proiectului de lege, fapta va fi sancționată, în mod similar alineatelor precedente ale art. 250<sup>1</sup> Cod penal, cu închisoare de la 2 la 7 ani având în vedere pericolozitatea sporită a acesteia, ce rezultă din executarea unor acte premergătoare săvârșirii unei infracțiuni contra patrimoniului care are ca obiect material instrumentul de plată fără numerar.

Pentru rigurozitatea limbajului s-a procedat la adaptarea terminologiei utilizate în Directiva non-cash, în sensul introducerii a două variante alternative de săvârșire a infracțiunii – fabricare pentru componentele hardware, respectiv producere pentru componentele software. În vederea asigurării uniformității de reglementare, dispozițiile art. 314 alin.(2) C.pen. au fost modificate în mod similar.

Astfel, proiectul de lege propune introducerea art. 250<sup>1</sup> în Codul penal care va avea următorul cuprins:

„*Art. 250<sup>1</sup>. - Operațiuni ilegale cu instrumente de plată fără numerar*

*(1) Deținerea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar însușit prin săvârșirea uneia*



dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295 se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin primire, însușire, cumpărare sau ca urmare unei operațiuni precum transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul, distribuirea sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar obținut prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295 se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Fabricarea, producerea, primirea, deținerea, transmiterea, sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la însușirea unui instrument de plată fără numerar prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(4) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (3) se sancționează și dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la însușirea unui instrument de plată fără numerar prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239 și art. 295.”

### **5. În ceea ce privește art. 311 din Codul penal**

În mod similar modificărilor propuse pentru art. 250 alin. (1) și art. 251 alin. (1) din Codul penal, în vederea asigurării unei terminologii unitare, proiectul de lege propune și modificarea prevederilor art. 311 alin. (2), în sensul înlocuirii sintagmei „instrument de plată electronică” cu „instrument de plată fără numerar”, sintagmă care include și instrumentele de plată electronică.

Astfel, art. 311 alin. (2) din Codul penal va avea următorul conținut:

„(2) Dacă fapta prevăzută în alin. (1) privește un instrument de plată fără numerar, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

### **6. Referitor la art. 313 din Codul penal**

Prevederile propuse pentru completarea art. 313 C.pen. au fost elaborate pentru a asigura transpunerea în legislația internă a prevederilor art. 4 lit. d) și art. 5 lit. d) din Directiva non-cash în



ipoteza utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar falsificat („achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv primirea, însușirea, cumpărarea, transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuirea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar material contrafăcut sau falsificat”; „achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv vânzarea, transferul sau distribuirea sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar nematerial obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat”).

Aceleași prevederi propuse pentru completarea art. 313 C.pen. vor asigura și transpunerea art. 3 lit. b) din Directiva non-cash deoarece, în acest mod, norma penală națională va sancționa *a priori* orice dobândire a unui instrument de plată fără numerar falsificat în vederea utilizării frauduloase, și nu doar utilizarea frauduloasă propriu-zisă a acestuia (care din punct de vedere al desfășurării în timp este ulterioară deținerii/dobândirii, variante incriminate deja în legislația națională).

Potrivit proiectului de lege, denumirea marginală a infracțiunii prevăzute de art. 313 C.pen. va fi de „*Punerea în circulație de valori falsificate sau dobândirea de instrumente de plată fără numerar falsificate*” și va cuprinde o nouă incriminare reglementată la alin. (4) ce va fi sancționată, în mod similar art. 250<sup>1</sup> alin. (2) Cod penal (întrucât variantele de săvârșire a faptei sunt identice, diferind numai obiectul material la care se referă elementul material al laturii obiective, respectiv instrument de plată fără numerar falsificat și instrument de plată fără numerar furat sau însușit pe nedrept), cu închisoare de la 2 la 7 ani având în vedere pericolozitatea sporită a acesteia, ce rezultă din săvârșirea unei infracțiuni premisă de fals și intenția făptuitorului de a dobândi, cumpăra, vinde, sau pune la dispoziție în vederea utilizării în mod fraudulos instrumentul de plată fără numerar astfel obținut.

Față de specificul elementelor materiale ale faptelor prevăzute de art. 4 lit. d) și art. 5 lit. d) din Directiva non-cash care au semnificația unei puneri în circulație a unui instrument de plată fără numerar falsificat în vederea utilizării frauduloase, s-a apreciat că, în scopul asigurării unei unități de reglementare și de viziune, noua infracțiune să fie inserată ca o variantă de sine stătătoare în cuprinsul art. 313 C.pen..

Astfel, este asigurată coerența de reglementare și din perspectiva competenței de efectuare a urmăririi penale. Cu alte cuvinte, noua infracțiune, prevăzută la alin.(4), va fi de competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (1) pct.



1 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, care prevăd că infracțiunea prevăzută la art. 313 C.pen., dacă valorile falsificate sunt dintre cele prevăzute la art. 310 și art. 311 C.pen., dacă săvârșirea ei a intrat în scopul unui grup infracțional organizat în sensul prevăzut la art. 367 alin. (6) C.pen. În toate celelalte cazuri, competența de efectuare a urmăririi penale revine potrivit dreptului comun.

Sanționarea tentativei la infracțiunile menționate de art. 313 C.pen., prevăzută inițial la alin. (4), va fi reglementată, potrivit proiectului de act normativ, în cadrul alin. (5).

Astfel, art. 313 alin. (4) și (5) în forma propusă prin proiectul de lege va avea următorul cuprins:

*„Art. 313. Punerea în circulație de valori falsificate sau dobândirea de instrumente de plată fără numerar falsificate*

*(...) (4) Dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin primire, însușire, cumpărare sau ca urmare unei operațiuni, precum transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul, distribuirea sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar falsificat se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.*

*(5) Tentativa se pedepsește.”*

#### **7. Referitor la art. 314 din Codul penal**

Modificările propuse prin proiectul de lege au în vedere înlocuirea sintagmei de „instrument de plată electronică” cu „instrument de plată fără numerar”, precum și introducerea unor noi variante alternative de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 314 Cod penal, fiind prevăzute ca elemente materiale producerea sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată fără numerar [art. 314 alin. (2) C.pen.], dar și dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată fără numerar [art. 314 alin. (3) C.pen.].

Pentru asigurarea unui nivel ridicat de claritate a textelor legale, precum și pentru prevederea elementelor materiale în funcție de specificitatea obiectului material la care se referă (instrumente hardware și software), s-a apreciat că este necesară incriminarea expresă pe tărâm penal inclusiv a variantei ce constă



în producerea de instrumente software și date informatice cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată fără numerar, modificare ce va viza prevederile art. 314 alin. (2) C.pen..

În acest mod, se asigură transpunerea art. 7 din Directiva non-cash.

Cauza specială de nepedepsire prevăzută inițial la art. 314 alin. (3) C.pen. va fi reglementată, potrivit proiectului de act normativ, în cadrul alin. (4) cu includerea în enumerare a noii infracțiuni prevăzute la alin. (3).

Astfel, art. 314 alin. (2)-(4) din Codul penal vor avea următorul cuprins:

*„Art. 314. – (...) (2) Fabricarea, producerea, primirea, deținerea, transmiterea sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată fără numerar, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.*

*(3) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (2) se sancționează și dobândirea pentru sine sau pentru altul, inclusiv prin importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția unui dispozitiv, instrument, date informatice, echipamente, inclusiv hardware sau software, ori a oricăror alte mijloace cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de plată fără numerar.*

*(4) Nu se pedepsește persoana care, după comiterea vreuneia dintre faptele prevăzute în alin. (1)-(3), înainte de descoperirea acestora și înainte de a se fi trecut la săvârșirea faptei de falsificare, predă instrumentele sau materialele deținute autorităților judiciare ori încunoștințează aceste autorități despre existența lor.”*

Sintagma „concepute în principal sau adaptate în special” cuprinsă în art. 7 din Directiva non-cash nu a fost preluată în dreptul intern (nici) prin prezentul proiect de act normativ deoarece formularea existentă în art. 314 C.pen. („cu scopul de a servi”) are o semnificație mai extinsă decât limbajul Directivei non-cash și nu s-ar fi justificat restrângerea sferei de aplicare a infracțiunii în vigoare.

### **8. Referitor la art. 316 din Codul penal**

Forma în vigoare a dispozițiilor art. 316 din Codul penal va suferi o intervenție minimă în sensul introducerii sintagmei de „instrumente de plată fără numerar” astfel încât infracțiunea de falsificare de valori străine să se aplice inclusiv în cazul în care infracțiunea de fals privește instrumente de plată fără numerar





emise în străinătate, pentru asigurarea clarității textului de lege, dar și pentru instituirea unei protecții juridice adecvate tuturor instrumentelor de plată fără numerar, indiferent de țara în care acestea au fost emise, în considerarea tendinței în creștere a criminalității transnaționale.

Astfel, art. 316 din Codul penal va avea următorul cuprins:

*„Art. 316. - Falsificarea de valori străine*

*Dispozițiile cuprinse în prezentul capitol se aplică și în cazul când infracțiunea privește monede, timbre, titluri de valoare ori instrumente de plată, inclusiv instrumente de plată fără numerar emise în străinătate.”*

**9. În ceea ce privește art. 9 din Directiva non-cash care are denumirea marginală de „Pedepse aplicabile persoanelor fizice” și care se referă la pedepsele eficace, proporționale și disuasive pentru infracțiunile menționate la art. 3-8 din Directivă, din analiza în ansamblu a acesteia a rezultat că nu sunt necesare modificări în privința limitelor de pedeapsă pentru infracțiunile în discuție în vederea transpunerii, întrucât limitele pedepsei închisorii prevăzute de lege lata respectă cerințele impuse.**

Astfel, Directiva prevede: „Articolul 8. Pedepse aplicabile persoanelor fizice. Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, pedepsele pentru infracțiunile menționate la articolele 3-8 sunt eficace, proporționale și disuasive. (...) (6) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunile menționate la articolele 3-6 se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin cinci ani dacă sunt săvârșite în cadrul unei organizații criminale, astfel cum este definită în Decizia-cadru 2008/841/JAI, indiferent de pedeapsa prevăzută în decizia respectivă.”

Având în vedere că Directiva non-cash menționează, la pct. 18 din preambul, că „Dat fiind faptul că prezenta directivă prevede norme minime, statele membre sunt libere să adopte sau să mențină norme de drept penal mai severe în ceea ce privește fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloace de plată fără numerar, inclusiv o definiție mai amplă a infracțiunilor.”, iar la pct. 19 prevede că „Este oportun să se prevadă pedepse mai severe dacă o infracțiune este săvârșită în cadrul unei organizații criminale, astfel cum este definită în Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului. Statele membre nu ar trebui să fie obligate să prevadă circumstanțe agravante specifice în cazul în care dreptul intern prevede infracțiuni separate și acest lucru poate atrage sancțiuni mai severe.”



Atunci când o infracțiune prevăzută în prezenta directivă a fost săvârșită, în legătură cu o altă infracțiune prevăzută în prezenta directivă, de către aceeași persoană și una dintre respectivele infracțiuni de facto constituie un element necesar pentru cealaltă, un stat membru poate, în conformitate cu principiile generale ale dreptului intern, să prevadă că un astfel de act este considerat circumstanță agravantă a infracțiunii principale”, luând în considerare aspectul că deja există o incriminare autonomă în acest sens în dreptul intern, aplicându-se regulile concursului de infracțiuni, nu sunt necesare intervenții cu privire la limitele specifice de pedeapsă, standardul național fiind superior celui minim al Directivei.

**10.** Pentru transpunerea **art. 10 din Directivă**, nu sunt necesare texte de transpunere, întrucât în Codul penal este deja reglementată răspunderea penală a persoanei juridice, texte care corespund standardelor europene. Astfel, Directiva *non-cash* prevede următoarele:

„Articolul 10. Răspunderea persoanelor juridice

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru infracțiunile menționate la articolele 3-8, comise în folosul lor de către o persoană care acționează fie în nume propriu, fie ca parte a unui organ al persoanei juridice și care are o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice, pe baza unuia dintre următoarele elemente:

- (a) o împuternicire de a reprezenta persoana juridică;
- (b) o prerogativă de a lua decizii în numele persoanei juridice;
- (c) o prerogativă de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere dacă, în lipsa exercitării supravegherii sau a controlului de către persoana menționată la alineatul (1), a devenit posibilă săvârșirea, de către o persoană aflată sub autoritatea acesteia, a oricăreia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-8 în folosul persoanei juridice.

(3) Răspunderea persoanelor juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) nu exclude procedurile penale împotriva persoanelor fizice care sunt autori, instigatori sau complici la oricare dintre infracțiunile prevăzute la articolele 3-8.”

Prin raportare la aceste texte, conținutul art. 135-137 din Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice din Codul penal



reflectă pe deplin exigențele europene, astfel încât nu se impune vreo intervenție legislativă.

**11.** În ceea ce privește **art. 13** din Directivă, dispozițiile Codului de procedură penală, care prevăd că unele metode speciale de supraveghere sau cercetare pot fi utilizate în cazul infracțiunilor de falsificare de instrumente de plată electronică și în cazul infracțiunilor care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicare electronică, sunt în măsură să ofere mijloacele necesare combaterii.

Având în vedere că dispozițiile *de lege lata* utilizează sintagma de „instrument de plată electronică”, iar modificările terminologice propuse pentru art. 180 C.pen. vizează introducerea sintagmelor de „instrument de plată fără numerar”, „monedă virtuală” și redefinirea noțiunii de „instrument de plată electronică”, este necesară astfel o dispoziție interpretativă care să prevadă că trimiterile la „instrument de plată electronică” se consideră făcute la „instrument de plată fără numerar”, primul fiind o specie a celui de-al doilea.

Prin urmare, proiectul de lege propune următorul text:

*„Art. II. Ori de câte ori Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, utilizează sintagma de «instrument de plată electronică», referirea se consideră făcută la «mijloc de plată fără numerar».”*

Dispozițiile art. 13 alin. (2) din Directiva non-cash au fost apreciate ca fiind transpuse deja în dreptul național întrucât art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 prevede că *„Dacă în cursul efectuării urmăririi penale procurorii parchetelor de pe lângă instanțele judecătorești constată că infracțiunea care constituie obiectul cauzei este una dintre infracțiunile atribuite prin prezenta ordonanță de urgență în competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, aceștia au obligația de a sesiza de îndată procurorii acestui parchet.”*, iar fapta funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală este sancționată ca infracțiune, fiind prevăzută la art. 267 C.pen.

**12.** În ceea ce privește **art. 14 alin. (1) teza întâi** din Directivă, a fost necesară redactarea unui text care să desemneze sau să indice care este autoritatea competentă desemnată ca punct operațional național de contact disponibil 24 de ore pe zi, șapte zile.



pe săptămână, în vederea efectuării schimbului de informații privind infracțiunile menționate la articolele 3-8.

Dispozițiile art. 14 din Directivă au următorul cuprins:

„Articolul 14. Schimbul de informații

(1) În vederea efectuării schimbului de informații privind infracțiunile menționate la articolele 3-8, statele membre se asigură că dispun de un punct operațional național de contact disponibil 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână. Statele membre se asigură, de asemenea, că dispun de procedurile necesare pentru ca cererile urgente de asistență să fie tratate prompt, iar autoritatea competentă să răspundă în termen de cel mult opt ore de la primirea acestora, indicând cel puțin dacă cererea va primi răspuns, precum și forma unui astfel de răspuns și termenul estimat în care acesta va fi trimis. Statele membre pot decide să recurgă la rețelele existente de puncte operaționale de contact.

(2) Statele membre informează Comisia, Europol și Eurojust cu privire la punctul de contact menționat la alineatul (1) pe care l-au desemnat. Aceștia actualizează informațiile respective atunci când este necesar. Comisia transmite informațiile respective celorlalte state membre.”

Deși prin art. 62 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, Secția de Combatere a Criminalității Organizate și Antidrog din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Serviciul de combatere a criminalității informatice a fost stabilită ca punct operațional național de contact pentru asigurarea cooperării internaționale imediate și permanente în domeniul combaterii criminalității informatice, iar cu ocazia ratificării Convenției privind criminalitatea informatică încheiată la Budapesta în data de 23 noiembrie 2001 prin Legea nr. 64/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 343 din 20 aprilie 2004 a fost menținut punctul operațional național de contact, față de specificul infracțiunilor ce se referă la instrumentele de plată fără numerar (care nu fac parte, în toate cazurile, din criminalitatea informatică), în contextul transpunerii Directivei non-cash s-a apreciat, din perspectiva asigurării unei eficiente cooperări internaționale în acest domeniu, că este oportună stabilirea unui alt punct operațional național de contact.

Prin urmare, proiectul cuprinde următorul text:

„**Art. IV. Punctul operațional național de contact disponibil permanent prevăzut la art. 14 alin. (1) din Directiva (UE) 2019/713 se constituie în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta**



*Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică.”*

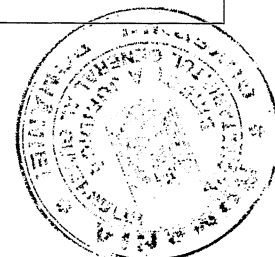
În ceea ce privește art. 14 alin. (1) teza a doua din Directiva non-cash, s-a apreciat că punctul operațional național de contact va funcționa potrivit dispozițiilor legale în vigoare prevăzute în Codul de procedură penală, Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, Legea nr. 161/2003 și Legea nr. 64/2004.

Astfel, Ministerului Public are obligația de a facilita operaționalizarea punctului operațional național de contact, inclusiv din perspectiva cooperării interne interinstituționale (cu structurile Ministerului Afacerilor Interne, de exemplu), desigur cu observarea cerințelor de celeritate a procedurii.

**13.** Referitor la dispozițiile **art. 15** din Directiva non-cash referitoare la semnalarea infracțiunilor fără întârzieri nejustificate a autorităților competente cu privire la infracțiunile menționate în Directivă, s-a apreciat că acestea sunt deja transpuse în dreptul intern prin dispozițiile în vigoare din Codul de procedură penală referitoare la sesizarea organelor de urmărire penală (art. 61 C.proc.pen. și art. 289-295 C.proc.pen.), precum și prin dispozițiile speciale cuprinse în art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016.

**14.** În ceea ce privește **art. 16** din Directivă, referitor la asistența și sprijinul acordate victimelor persoane juridice, pentru a se asigura transpunerea prevederilor Directivei, **Art. III** reglementează obligația Ministerului Justiției de a consulta Ministerul Public, Ministerul Afacerilor Interne și Consiliul Superior al Magistraturii în vederea elaborării unui material informativ cuprinzând drepturile și serviciile de sprijin care pot fi acordate persoanelor juridice, victime ale infracțiunilor de fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice, precum și de falsificare de monede, timbre sau de alte valori va fi publicat pe paginile proprii de internet ale instituțiilor anterior indicate, împreună cu materialul privind drepturile victimelor infracțiunilor, persoane fizice, publicat potrivit art. 6 alin. (1) din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare.

Materialul informativ menționat anterior va cuprinde cel puțin informații cu privire la:



a) modul în care victima, persoană juridică, se poate proteja împotriva consecințelor negative ale infracțiunilor menționate anterior;

b) instituțiile specializate și datele de contact ale acestora de la care victima, persoană juridică, poate beneficia de sprijin;

c) procedura de formulare a plângerii de către victima persoană juridică;

d) drepturile și obligațiile victimei, persoană juridică, în cadrul procedurii penale.

În ceea ce privește dispozițiile art. 16 din Directiva non-cash referitoare la asistența și sprijinul acordate victimelor persoane fizice, s-a apreciat că acestea sunt deja transpuse prin prevederile Legii nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare, existând chiar pe pagina de internet a Ministerului Justiției o secțiune informativă cu privire la drepturile victimelor infracțiunilor.

De altfel, menționăm că, potrivit practicii constante a organelor judiciare, drepturile persoanei vătămate prevăzute în Codul de procedură penală sunt comunicate în cadrul proceselor penale atât persoanelor vătămate – persoane fizice, cât și persoanelor vătămate – persoane juridice (reprezentantului legal al acestora sau persoanei împuternicite să le reprezinte, potrivit dispozițiilor de drept comun) întrucât legea nu distinge între acestea.

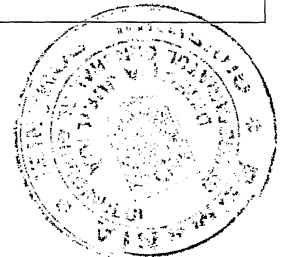
**15.** În ceea ce privește **art. 18** din Directivă, este necesară redactarea unui text care să prevadă autoritatea națională competentă cu transmiterea datelor statistice, în următorul cuprins:

„Articolul 18. Monitorizare și statistici

(2) Statele membre se asigură că dispun de un sistem de înregistrare, producere și furnizare de date statistice anonimizate care măsoară faza de semnalare, faza de investigare și faza judiciară a infracțiunilor menționate la articolele 3-8.

(3) Datele statistice menționate la alineatul (2) acoperă, cel puțin, datele existente cu privire la numărul de infracțiuni menționate la articolele 3-8 înregistrate de statele membre și la numărul de persoane urmărite penal și condamnate pentru infracțiunile menționate la articolele 3-7.

(4) Statele membre transmit anual Comisiei datele culese în temeiul alineatelor (1), (2) și (3). Comisia se asigură că în fiecare an se publică și se transmite agențiilor și organelor specializate competente ale Uniunii o situație consolidată a rapoartelor statistice.”



Astfel, se propune ca Ministerul Justiției, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Public și al Consiliului Superior al Magistraturii, să fie instituția care să furnizeze Comisiei, anual, datele statistice disponibile, solicitate potrivit art. 18 din Directiva (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului.

În acest sens, menționăm că informațiile statistice solicitate de Comisie, disponibile, care urmează a fi centralizate și transmise structurii europene vor fi solicitate de Ministerul Public de la structurile de parchet competente, iar Consiliul Superior al Magistraturii va solicita respectivele informații de la instanțele competente.

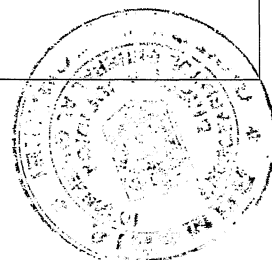
Prin urmare, proiectul propune următorul text:

*„Art. V. Ministerul Justiției, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Public și al Consiliului Superior al Magistraturii, furnizează Comisiei Europene, anual, datele statistice disponibile, solicitate potrivit art. 18 din Directiva (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului.”*

Facem precizarea că prezentul proiect transpune art. 2 lit. a), c) și d), art. 3 lit. b), art. 4 lit. b), c) și d), art. 5 lit. b), c) și d), art. 6, art. 7, art. 13 alin. (1), art. 14 alin. (1) teza întâi, art. 16 și art. 18 alin. (2)-(4) din Directiva (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.123 din 10 mai 2019 întrucât, așa cum am prezentat *in extenso* în cuprinsul Expunerii de motive, toate celelalte dispoziții ale Directivei sunt considerate a-și avea corespondent în alte reglementări *de lege lata*.

3. Alte informații

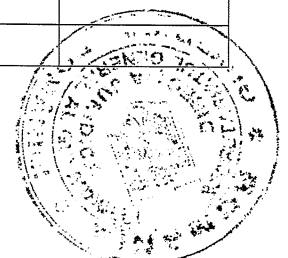
**Secțiunea a 3-a**



<b>Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ</b>	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1 <sup>1</sup> . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Nu este cazul.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.

**Secțiunea a 4-a**  
**Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

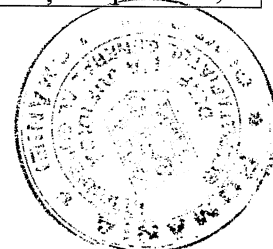
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
	2021	2022	2023	2024	2025	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale	Nu este cazul.					



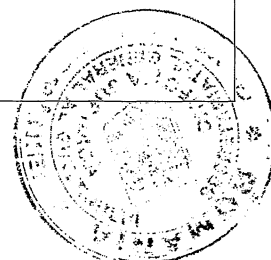


(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul.					
<b>Secțiunea a 5-a</b> <b>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</b>						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate	Nu este cazul.					

în vederea implementării noilor dispoziții	
1 <sup>1</sup> . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	<p>Prezentul proiect transpune art. 2 lit. a), c) și d), art. 3 lit. b), art. 4 lit. b), c) și d), art. 5 lit. b) c) și d), art. 6, art. 7, art. 13 alin. (1), art. 14 alin. (1) teza întâi, art. 16 și art. 18 alin. (2)-(4) ale Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului.</p> <p>Celelalte prevederi ale Directivei non-cash sunt deja transpuse prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- art. 8-12, art. 32-34, art. 46-49, art. 53-73, art. 135-151, art. 174, art. 181, art. 183, art. 228, art. 229, art. 232, art. 233, art. 234, art. 236, art. 237, art. art. 238, art. 239, art. 243, art. 250 alin.(2)-(3), art. 251 alin. (2), art. 252, art. 267, art. 295, art. 313 alin. (1)-(3), art. 314 alin. (1), art. 325, art. 360–366, art. din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare;</li> <li>- art. 41, art. 61, art. 63 alin. (1)-(3), art. 81, art. 84, art. 114 alin. (1) și alin. (2) lit. a)-c), art. 116, art. 120, art. 122 alin. (2), art. 138-139, art. 141, art. 142, art. 144, art. 146<sup>1</sup>, art. 148, art. 150, art. 152, art. 153, art. 288-297 din Legea nr. 135/2020 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare;</li> <li>- art. 25, art. 187-189 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare;</li> <li>- art. 2 lit. r<sup>1</sup>), t<sup>1</sup>) și t<sup>2</sup>) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;</li> <li>- art. 4 lit. e) și f) din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică;</li> <li>- art. 1 pct. 11 lit. a) și b), art. 1 pct. 12-14 din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată, cu modificările și completările ulterioare;</li> <li>- art. 35 alin. (1) lit. a)-d), art. 36-38, art. 62-64, art. 66 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a</li> </ul>



	<p>funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției;</p> <p>- art. 11-14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 privind organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;</p> <p>- art. unic din Legea nr. 64/2004 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001;</p> <p>- art. 1, art. 1<sup>1</sup>, art. 3, art. 3<sup>2</sup>, art. 3<sup>3</sup>, art. 4, art. 4<sup>1</sup>, art. 5-7 din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare.</p>
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	Nu este cazul.
<p><b>Secțiunea a 6-a</b></p> <p><b>Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</b></p>	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor	Nu este cazul.



organizații este legată de proiectul actului normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 97/2021. Consiliul Superior al Magistraturii a transmis adresa nr. 2841/01.03.2021
6. Alte informații	Nu este cazul.
<b>Secțiunea a 7-a</b>	



<b>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</b>	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
<b>Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare</b>	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.



Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~



~~FLORIN-VASILECITU~~

